

Liber

tione male vtendi rebus que per sensum corpis sentiunt: ita decernitur quod dicitur peccatum vt si potestas sit etiam corpe compleat: intelligenda est illa mulier dedisse viro suo secum simul edendum illicitum cibum. Neque enim potest peccatum non solum cogitandum suauiter: verum etiam efficaciter perpetrandum mente decerni: nisi et illa mentis intentio penes quam summa potestas est membra in opus mouendi: vel ab ope cohibendi male actioni cedat et seruiat. Nec sane cum sola cogitatione mens oblectat illicitis: non quod decernens esse facienda: tenens tamen et volens libenter quam statim vt attigerit animam respici debuerit: negandum non est esse peccatum: sed longe minus quam si et ope statuat implendum. Et ideo de talibus que cogitationibus venia petenda est: peccatisque percutiendum: atque dicendum. **Mat. 6** Dimitte nobis debita nostra: faciendum quoque quod se quis: atque in oratione iungendum: sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. Neque enim sicut in illis duobus primis hominibus persona sua quis portabat: et ideo si sola mulier cibum edisset illicitum: sola vtriusque mortis supplicio plecteretur. Ita dici potest in homine: si delectationibus illicitis a quibus se primum debet auertere cogitatio libenter sola pascat: nec facienda decernant mala: sed tamen suauiter in recordatione tenentur: quasi mulierem sine viro posse damnari: absit hoc credere. Nec quippe vna persona est vni homo est: totusque dabitur: nisi hec que sine voluntate operandi: sed tamen cum voluntate animi talibus oblectandi solius cogitationis sentiunt esse peccata: per mediatores gratiam remittantur. Hec itaque disputatio qua in mente vniuscuiusque hominis questum quoddam rationale coniugium contemplationis et actionis: officijs per que de singula distribuitur: tamen in vtroque mentis vnitatem seruata: salua illius veritatis historia: quam de duobus primis hominibus: viro et eiusque muliere: de quibus propagatum est genus humanum: diuina tradit auctoritas. Ad hoc tamen modo audienda est: vt intelligat apostolus: imaginem dei viro tamen tribuendo non etiam femine: quis in diuerso sexu duorum hominum aliquid tamen significare voluisse quod in vno homine quereretur.

De eorum sententia que in vno homine mentem in persona viri: sensum autem corporis in persona mulieris accipiendum esse dicitur. **Rom. XIII.** Et me fugit quosdam qui fuerunt ante nos egregij defensores catholice fidei et diuini eloquij tractatores: cum in homine vno cuius vniuersam animam bonam quem paradysum esse senserunt: duo ista requi-

rerent: virum mentem: mulierem vero dixisse corporis sensum. Et secundum hanc autem distributionem qua vir ponitur mens: sensus vero corporis mulier: videntur aperte omnia conuenire: si considerata tractentur: nisi quod in omnibus bestiis et volatilibus scriptum est. Non esse inuentum viro adiutorium simile illi: et tunc est ei mulier facta de latere. Propter quod ego non putavi per mulierem sensum corporis esse ponendum: quem videmus nobis et bestiis esse commune: sed aliquid volui quod bestiis non haberent: sensumque corporis magis per serpente intelligendum existimaui: qui legitur sapientior omnibus pecoribus terre. In eis quippe naturalibus bonis: que nobis et irrationalibus animalibus videmus esse communia viuacitate quadam sensus excellit: non ille de quo scriptum est in epistola: que est ad hebreos: vbi legitur: perfectior esse solidum cibum: qui per illum habitum exercitatos habent sensus ad sepandum bonum a malo. Illi quippe sensus nature rationalis sunt ad intelligentiam pertinentes: sed iste sensus qui est quinque pertitus in corpe: per quem non solum a nobis: verum etiam a bestiis corporalis species motusque sentitur. Sed siue isto siue illo siue aliquo alio modo accipiendum sit: quod apostolus virum dixit imaginem et gloriam dei: mulierem autem gloriam viri: apparet tamen cum secundum deum viuimus: mentem nostram in indiuisibilia eius intentam: ex eius eternitate: veritate: caritate proficenter debere formari. Quidam vero rationalis intentionis nostre: hoc est eiusdem mentis in usum mutabilium corporaliumque rerum: sine quo hec vita non agit dirigendum non vt confirmemur huic seculo finem constituendo in bonis talibus: et in ea de torquendo bestitudinis appetitum: sed vt quicquid in usu temporalium rationaliter facimus: eternoque ad piscendos contemplatione faciamus: per ista transcuntes: illis inherentes.

In que officia propria sapientia et scientia dei dantur. **Rom. XIII**

Habet enim et scientia modum suum bonum: si quod in ea inflat vel inflare asolet: eternoque caritate vincatur: qui non inflat: sed vt scimus edificat. Sine scientia quippe nec virtutes ipse quibus recte viuimus possunt haberi: per quas hec vita misera sic gubernetur: vt ad illam que vere beata est perueniatur eternam. Distat tamen ab eterno contemplatione actio qua bene vtimur temporalibus rebus: et illa sapientie: hec scientie deputatur. Quis enim et illa que sapientia est: possit scientia nuncupari: sicut et apostolus loquitur: vbi dicit. Nunc scio ex parte: tunc autem cognosca-

Gen. 2.

Gen. 3.

Heb. 5.

1. Cor. 11.

Rom. 12.

1. Cor. 11.

1. Cor. 13.